

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius

**KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO BŪKLĖS
PATIKRINIMO AKTAS**

2012 m. gruodžio 17 d. Nr. ARP12-76

Kėdainiai
(užpildymo vieta)

I. BENDRIEJI KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO DUOMENYS

1. Pavadinimas Pauslajo (Kušleikiškio) buv. dvaro sodybos fragmentai
2. Kultūros vertybių registro unikalus kodas 225
3. Adresas Kauno apsk., Kėdainių r.savivaldybė, Truskavos sen., Pauslajo k..
4. Valdytojas
5. Paskelbtas ar nepaskelbtas saugomu kultūros paveldo objektu kultūros paveldo objektas, įrašytas į Kultūros vertybių registrą
6. Ankstesnio būklės patikrinimo data ir akto numeris 2011-03-31 Nr.ARP11- 20

II. KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO BŪKLĖS DUOMENYS

7. Kultūros paveldo objekto vertingiausias savybės ir kiekvienos iš jų būklės apibūdinimas Pauslajo dvaro sodybos pastatai: buv. dvaro rūmai, ledaunė (griuvėsiai) du tvartai ir parkas. Buv. Pauslajo dvaro teritorija pagal carinį administracinį suskirstymą buvo priskirta Panevėžio apskrities Ramygalos valsčiui. Anciškų miestelyje 1791 metais pastatyta bažnyčia ir įkurta parapija, kuriai priklausė Pauslajys. Ši dvarvietė nuo XIX a. pradžios priklausė bajorams Rosochackiams, XVI a. Anciškis ir gretimos žemės priklausė bajorams Ancevičiams, o XVII-XVIII a. – Kosakauskams, kurie čia ir pastatė bažnyčią. Pauslajo dvaras, buvęs šalia, taip pat galėjo būti jų nuosavybė, tačiau tokių dokumentų nerasta. Rosochackių giminė yra kilusi iš Lenkijos, į Lietuvą atkeliavo XV a. Lietuvos Metrikoje 1525 m. rašoma, kad Rosochackiai į kariuomenę turėjo pristatyti 2 pilnai ginkluotus raitelius. Rosochackių giminės atstovai Lietuvoje XVII-XVIII a. užėmė gan svarbius valstybinius postus – jie buvo ir Trakų tijąnai, ir išdo raštininkai. XIX-XX a. jų giminė nusigyveno. Apie 1832 -38 metus Kalikstas Rosochackis pastatė ūkinius mūrinius Pauslajo dvaro pastatus – ledaunę, tvartus ir kt. Tuometu gyvenamasis namas tikriausiai buvo medinis, nes naujieji rūmai pastatatyti XIX-XX a. sandūroje. 1875 m. Pauslajį paveldėjo Antanas Rosochackis, Kaliksto sūnus. 1904 m. dvaras už solas buvo užstatytas Vilniaus žemės bankui. Nepriklausomybės metais pauslajį Rosochackiai praskolino ir dvaras buvo parduotas iš varžytinių. Naujieji savininkai Lapeliai dvarą valdė iki 1940 m. Dvaro rūmai – netinkuoto raudonų plytų mūro, vieno aukšto pastatas, be rūsių, stačiakampio plano (maždaug 12x26m) su keturių tinkuotų kolonų portiku rytiniame fasade. Portiko frontonas trikampis. Pamatai iš tašytų lauko akmenų ir plytų, mūro siūlės glaištytos. Pamatų būklė gera. Cokolis dalinai užpiltas žemėmis. Lauko laipteliai akmeniniai. Išorės sienų mūras solidus, jo būklė gera. Perdengimas medinis, pakaltas balanomis, lubos ir sienos tinkuotos, grindys iš plačių lentų. Langai pailgi, perdengti lėkštomis segmentinėmis sąramomis su spynomis. Pietinio frontono langas su tiesia kyline sąrama. Langų rėmai buvę mediniai su 6-mis padalomis, išlikusių tik keletas. Durys dvivėrės, stačiakampės, su įsprūdomis, jų apkalai pjaustyti geometriniais ornamentais. Gyvenamas namas – svirnas. Tai dviejų aukštų, mūrinis, stačiakampio plano (apie 12x13 m) pastaats. Pirmojo aukšto mūras stambių tašytų lauko akmenų, tarpinėse plokštumose atviras. Pirmojo aukšto namo kampai, angokraščiai, tarpaukštinė trauka, visas antrojo aukšto sienų paviršius, frontonai ir karnizas mūryti iš plytų ir tinkuoti. Antrame aukšte buvo įstiklintos durys, vedusios į balkoną- tai požymiai, rodantys jog čia buvo stambus atviras priestatas (gal būt priebutis su dengtu balkonu). Durų ir antro aukšto sąramos lėkštos, segmentinės, pirmo aukšto langų sąramos tiesios. Pietinio fasado frontone ir pastogėje išlikę krovinių pakrovimo anga ir trys pakėlimo mechanizmo sijos. Stogas dvišlaitis, ant medinių konstrukcijų dengtas banguotais asbocementiniais lakštais, kraigo centre – du kaminai, mūryti iš plytų, netinkuoti. Perdangos medinės, lubos ir vidaus sienos

tinkuotos. Laiptai betoniniai, turėklai mediniai, primityvūs. Interjere yra išlikusių autentiškų sieninių spintelių su originaliomis medinėmis durelėmis ir figūriniais apvadais. Įėjimo durys dvivėrės naujos, su buvusiu langeliu viršuje. Vidaus durys dvivėrės ir vienvėrės, su įsprūdomis.

8. Kultūros paveldo objekto būklės apibūdinimas Teritorija nuo pastato 3 m. atstumu nušienauta. Langai skarda užsandarinti tik akmenų mūro pastato dalies, I- o aukšto, II-e aukšte atviri, neužsandarinti. Vakariniame fasade pamatuose – išardyta. Po gaisro nei stogo, nei medinių perdangu neišlikę, ant likusių – auga medeliai. Raudonų plytų mūrinės dalies langų ir durų angos – atviros, neužsandarintos. Greta pamatų auga medžiai, kurie neigiamai veikia pamatus. Įlūžęs pastato dalies, mūrytos iš raudonų plytų, stogas. Erkeris su 4 kolonom , jo stogelis įlūžęs, paveiktas drėgmės. Erkerį laikančios stogo konstrukcijos medinės, supuvę, sulūžę, šiferio danga sutrūkinėjusi. Vidinės perdangos sutrūnijusios, supuvusios, sulūžusios. Langų angos ardamos, aptrupėję. Viduje yra ardamos plytos. Grindų nėra, vidinių durų nėra. Pastato viduje lsiptų nėra. Ant perdangu fragmentų auga medžiai. Krosnys išardytos, plytų krūvos. Buvusio tvarto ir ūkinio pastato (ledainė) fragmentai netvarkomi. Rūmų būklė vis blogėjanti, avarinė. Tvartų būklė – patenkinama.

PRIDEDAMA

9. Fotofiksacija 38 vnt.
10. Kiti dokumentai
11. Kultūros paveldo objekto būklės patikrinimo data 2012 m. rugsėjo 17 d.

Architektūros ir urbanistikos sk. vyr. specialistė
(aktą įforminusio asmens pareigų pavadinimas)

_____ parašas

Margarita Rukšienė
(Vardas ir pavardė)

